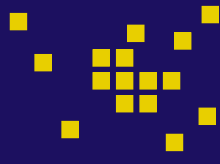

Nationale Parkeertest 2008

P

08

PLATFORM **DETAILHANDEL**
NEDERLAND

Nationale Parkeertest 2008

Inhoudsopgave

	Voorwoord	5
1.	Samenvatting	6
2.	Inleiding	8
3.	Onderzoeksopzet Nationale Parkeertest 2008	9
4.	Resultaten deel I: Betalen	10
	4.1 Tarieven	10
	4.2 Soorten betaalmiddelen	11
	<i>Tabel 1: Betalen (per uur)</i>	12
5.	Resultaten deel II: Veiligheid	13
	5.1 Verlichting	13
	5.2 Bemanning	13
	5.3 Cameratoezicht	13
	5.4 Schoon	14
	5.5 Vluchtwegen	14
	5.6 Invalidenplekken	14
	5.7 Vrouwenplekken	15
	<i>Tabel 2: Veiligheid</i>	15
6.	Resultaten deel III: Bereikbaarheid	16
	6.1 Bebording	16
	6.2 Vrije parkeerplekken	16
	6.3 Doorstroming	16
	6.4 Bereikbaarheid winkels vanaf de parkeerplek	16
	<i>Tabel 3: Bereikbaarheid</i>	17
7.	Totaalscore	18
	<i>Tabel 4: Totaaltabel</i>	19
8.	Resultaten deel IV: Straatparkeren	20
	<i>Tabel 5: Straatparkeren, tarieven per uur</i>	21
9.	Resultaten Deel V: Park & Ride-voorzieningen	22
	9.1 Park & Ride	22
10.	Aanbevelingen	23
11.	Bijlagen	25
	11.1 Bijlage 1: Totaalbeeld parkeertest: Betalen	26
	11.2 Bijlage 2: Totaalbeeld parkeertest: Veiligheid	28
	11.3 Bijlage 3: Totaalbeeld parkeertest: Bereikbaarheid	29
	11.4 Bijlage 4: Totaalbeeld parkeertest: Straatparkeren en P&R	30
	11.5 Bijlage 5: Totaalbeeld parkeertest: Overig	31
	Colofon	32

Voorwoord

Voor u ligt de Nationale Parkeertest 2008. Het Platform Detailhandel Nederland heeft voor het derde achtereenvolgende jaar, onderzoek gedaan naar de parkeeromstandigheden in Nederland.

Uit de resultaten is o.a. te concluderen dat de parkeertarieven over de gehele linie wederom zijn gestegen, en de bereikbaarheid en veiligheid van parkeergelegenheden verder verbeterd kunnen worden.

De detailhandel bestaat uit 130.000 ondernemingen en biedt werk aan 710.000 mensen. Het is hiermee één van de belangrijkste economische pijlers in Nederland. Daarbij is winkelen vrijetijdsbesteding nummer 1 van de gemiddelde Nederlander.

Een aantrekkelijk winkelaanbod is dus van de allergrootste betekenis voor de economische vitaliteit. De detailhandel is niet alleen een belangrijke economische sector, maar zij levert ook een grote bijdrage aan de ruimtelijke structuur, identiteit, aantrekkelijkheid en levendigheid in Nederland. Een buurt, wijk of dorp zonder winkels wordt als onleefbaar beschouwd. De aanwezigheid van winkels maakt het plezierig om hier te wonen en tijd door te brengen. Maar, winkelgebieden moeten bereikbaar zijn en blijven voor de consument.

De consument moet met het openbaar vervoer, met de fiets, maar ook met de auto bij de winkel kunnen komen en zijn auto daar snel, goedkoop en gemakkelijk kunnen parkeren. Het laatste wordt steeds moeilijker. Dit heeft gevolgen voor de winkels en voor de binnenstedelijke gebieden in Nederland. Gemeentebesturen moeten daarom verstandig omgaan met parkeerbeleid. Zij zien parkeren nu te veel als bron van inkomsten en niet als economische factor.

Het Platform Detailhandel Nederland roept gemeenten en parkeerbedrijven op om samen met winkeliers onze winkelgebieden bereikbaar en aantrekkelijk te houden.

A.C. Vendrig

*Voorzitter Stuurgroep Bereikbaarheid
van het Platform Detailhandel Nederland*

Directeur Supply Chain Albert Heijn

*De Nationale Parkeertest 2008 is uitgevoerd
door het Platform Detailhandel Nederland.
Dit is het samenwerkingsverband van de
Raad Nederlandse Detailhandel (RND) en
de Nationale Winkelraad van MKB-Nederland.*

Het Platform Detailhandel Nederland voert jaarlijks een uitgebreide Parkeertest uit. Met dit onderzoek wordt het huidige parkeerbeleid tegen het licht gehouden.

In 2006 en 2007 werden ruim 100 parkeergelegenheden bezocht. Naast parkeergarages wordt ook gekeken naar het straatparkeren in de diverse gemeenten en de aanwezigheid Park & Ride (P&R)-voorzieningen. Net als voorgaande jaren zijn parkeergarages en parkeerterreinen beoordeeld aan de hand van drie criteria: betalen, veiligheid en bereikbaarheid. Steeds is gekeken naar parkeergelegenheden bij winkelgebieden.

Op het gebied van **betalen** constateert het Platform Detailhandel Nederland dat de tarieven weer zijn gestegen. Uitschieter is Villa Arena in Amsterdam, waar de tarieven met 25% zijn gestegen in een jaar tijd. Dagkaarten zijn, een uitzondering daar gelaten, ook duurder geworden.

Nog steeds is het bijna nergens mogelijk om voor een snelle boodschap gratis te kunnen parkeren. Van de onderzochte garages zijn er maar een paar waar men een bepaalde periode gratis de auto kan neerzetten. Het Gelderland plein in Amsterdam en Bovenlangs in Zoetermeer zijn de positieve voorbeelden. Hier kan men respectievelijk 1,5 en 3 uur gratis parkeren. Opmerkelijk was dat enkele garages wel de mogelijkheid hebben om gratis een periode te kunnen parkeren, maar dat men dat niet aangeeft.

In de test van 2007 zijn 3 parkeergelegenheden waar niet betaald hoeft te worden, te weten Leidsenhage in Leidschendam-Voorburg, en de woonboulevards in Apeldoorn en Utrecht. Het Platform Detailhandel Nederland wil dat meer gemeenten overwegen de parkeergelegenheden nabij winkels gratis te maken. Of gemeenten moeten in ieder geval de mogelijkheid scheppen om een bepaalde periode gratis te kunnen parkeren.

Met betrekking tot de middelen waarmee betaald kan worden zien we een stagnatie in de ontwikkeling. Het is schier onmogelijk om met pin te betalen. Met een creditcard kan men op iets meer plekken terecht maar het merendeel van de garages is er domweg niet op berekend. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheid om met je mobiele telefoon te kunnen betalen, dat kan niet. Kerkrade spant de kroon: In Kerkrade is het noodzakelijk dat bezoekers muntgeld op zak hebben, anders kan er niet betaald worden. En met een tarief van € 2,- per uur moet er een flinke zak kleingeld worden meegenomen bij het winkelen in Kerkrade.

In juni 2007 heeft de Tweede Kamer aan de staatssecretaris van Binnenlandse zaken vragen gesteld over het kunnen betalen voor de daadwerkelijk geparkeerde tijd. Het is in Nederland niet mogelijk om per minuut te betalen. De Nederlandse consument is gemiddeld 20% teveel kwijt voor zijn parkeerkaartje. In Spanje heeft deze misstand geleid tot nationale wetgeving. Garage-exploitanten zijn verplicht hun betaalsystemen zo aan te passen dat betalen per minuut mogelijk wordt. Het Platform Detailhandel Nederland wil dat dit ook in ons land bewaarheid wordt. Hetzij door de markt zelf, hetzij door overheidsregulering.

Wat betreft de **bereikbaarheid** concludeert het Platform Detailhandel Nederland dat bij de helft van de onderzochte parkeergelegenheden de bebording beter kan. Bij het tijdig aangeven van het aantal beschikbare parkeerplekken, valt net als vorig jaar nog veel te verbeteren. Een bord met daarop slechts vol/vrij is onvoldoende! Bij 9 onderzochte parkeergarages is de bebording ronduit onduidelijk. Slechts bij de helft van de parkeergelegenheden is dit naar behoren geregeld.

Bij 14 van de onderzochte parkeergelegenheden kost het een kwartier of langer om vanaf de snelweg op de plaats van bestemming te komen. Het Platform Detailhandel Nederland vindt dat mensen vanaf de snelweg

binnen 10 minuten een parkeerplek bij het winkelgebied moeten kunnen vinden. Iets minder dan de helft van de onderzochte parkeergelegenheden voldoet aan dat criterium.

De bereikbaarheid van de winkels vanaf de parkeerplek is bij bijna alle parkeergelegenheden goed te noemen. Vanaf de parkeerplek wordt goed met bordjes aangegeven hoe men bij het centrum komt. Omgekeerd is het lastiger om vanuit de stad de weg naar de garage terug te vinden. De Langstraat-garage in Arnhem scoort het best op het gebied van bereikbaarheid. De Zuidpoort in Delft is nummer twee en de van Heek Garage in Enschede completeert de top-3.

Op het gebied van **veiligheid** concludeert het Platform Detailhandel Nederland dat een ruime meerderheid van de parkeergelegenheden goed is verlicht. In bijna alle parkeergelegenheden is er cameratoezicht. Daarentegen is het bij de helft van de onderzochte parkeergelegenheden slecht gesteld met de bemanning. Hier zit niemand bij de in- of uitgang, het personeel heeft geen zicht op de betaalautomaten, of er is geen kantoortje in de garage te vinden. Van de onderzochte parkeergelegenheden is 95% voorbereid op calamiteiten en heeft voldoende en duidelijk aangegeven vluchtwegen.

85% van de parkeergarages verdient het predikaat **schoon**, maar het Platform Detailhandel Nederland wil toch een oproep doen om het zwerfafval frequenter op te ruimen. Vijf parkeergelegenheden scoren slecht met betrekking tot parkeerplaatsen voor invaliden.

Er zijn nog steeds parkeergelegenheden die slecht scoren op het gebied van **parkeerplaatsen voor invaliden**. De Breestraat in Leiden is de negatieve uitschieter; er zijn in het geheel geen invalideplekken. Ook zijn er nog parkeergelegenheden in Nederland, waar niet direct duidelijk is, hoe deze zijn te verlaten bij calamiteiten. De **vluchtwegen** zijn niet goed aangegeven. En geen van de onderzochte parkeergelegenheden kent speciale **parkeerplekken voor vrouwen**. Dit zijn goed verlichte plekken, gesitueerd vlakbij de uitgang, de portier/het kantoor en de betaalautomaten.

Dit jaar is in alle bezochte steden weer naar het **straatparkeren** gekeken. De tarieven in Amsterdam zijn met € 4,60 per uur excessief. Ook in Utrecht kan men er wat van met een uurtarief van € 3,85. Op afstand volgt Rotterdam met € 2,50

Bijna alle onderzochte steden kennen **P&R-voorzieningen**. Hier kan gratis of goedkoop geparkeerd worden en kan men vervolgens gratis of tegen een gereduceerd tarief met het openbaar vervoer verder reizen. Het Platform Detailhandel Nederland steunt deze voorzieningen. Parkeerplaatsen aan de rand van de stad mogen echter niet ten koste gaan van parkeervoorzieningen in de binnenstad.

De **totaalscore** wordt bepaald door alle criteria– betalen, veiligheid en bereikbaarheid – te combineren. Op nummer 1 staat de beste parkeergelegenheid en op nummer 57 de parkeergarage die het meest ongunstig uit dit onderzoek naar voren is gekomen.

De Zuidpoort in Delft komt uit het onderzoek als beste parkeergelegenheid van Nederland naar voren!

Opvallend is dat van de top drie geen enkele garage in de vier grote steden is te vinden. Vermeldenswaardig is dat net als in 2006 De Karperton in Alkmaar de top-3 compleet maakt. Blijkbaar streeft men daar jaar in jaar uit naar het optimale resultaat.

De nummer 1 van 2006, het Scheldeplein in Vlissingen is nu slechts terug te vinden op plaats 26. Dit is voornamelijk te wijten aan verslechterde bereikbaarheid en minder veiligheid.

Voor u ligt de Nationale Parkeertest 2008 van het Platform Detailhandel Nederland. Er zijn dit jaar drie parkeergelegenheden toegevoegd aan het onderzoek: Apeldoorn Woonboulevard, Helmond Cityparkeergarage en de Garenmarkt in Leiden. De koestraat in Amersfoort is uit de test verdwenen. In vijf steden is een andere garage getest dan het voorgaande jaar: in Dordrecht is gekozen voor de Veemarkt, in Hoogeveen voor het Reviusplein, in Kerkrade voor d'r Pool, in Sneek voor het Normandieplein en in Zaandam is de Rozenhof gekozen. De overige parkeergelegenheden zijn hetzelfde gebleven als in de voorgaande jaren.

Ook dit jaar is onderzoek gedaan naar straatparkeren en is geïnventariseerd in welke steden er Park & Ride (P&R) voorzieningen zijn. Al met al zijn 100 parkeergelegenheden en straten tegen het licht gehouden.

Een goede bereikbaarheid is voor de detailhandel essentieel. Méér dan 50% van de totale detailhandelsomzet komt van de autoconsument. Wat dat betreft geldt: no parking, no business! De bereikbaarheid van winkels laat echter vaak te wensen over. De basis hiervoor is al gelegen in het ruimtelijk ordeningsbeleid, waar het belang van de detailhandel bij adequate bereikbaarheid per auto vaak het onderspit moet delven in de strijd met de wens om het autoverkeer in de grote steden terug te dringen.

Consumenten moeten met de auto bij de winkels kunnen komen. Kunnen zij dit niet, dan heeft dit directe gevolgen voor het bedrijfsresultaat van ondernemingen. Parkeren is dus cruciaal voor de economische vitaliteit van winkelcentra. Het Platform Detailhandel Nederland wil dat consumenten de weg naar de winkelgebieden kunnen blijven nemen, gastvrij worden ontvangen en de stad tevreden weer verlaten.

De mogelijkheden met het openbaar vervoer zijn nu nog te beperkt en te duur. Dat dwingt de consument om de auto te gebruiken. Daarbij wordt hij/zij echter geconfronteerd met beperkte parkeermogelijkheden en hoge tarieven. Het gebied waar de gemeenten betaald parkeren introduceren groeit daarbij nog steeds, terwijl de parkeertarieven ook jaarlijks stijgen. Dit werkt erg ontmoedigend voor de consument.

De kosten voor het parkeren zijn een bron van ergernis voor consumenten. Uit onderzoek blijkt dat deze ergernis of de afwezigheid van voldoende parkeerplaatsen vaak reden is om niet naar een bepaald winkelcentrum te gaan. Dit heeft een zeer negatief effect op de winkels in de betreffende gebieden.

In het ruimtelijk ordeningsbeleid is vaak ook te weinig ruimte gereserveerd voor de detailhandel. Dit wrekt zich met name in de hoeveelheid parkeerplaatsen voor het winkelende publiek en de daarbij geldende parkeertarieven. Vanuit het beleidsdoel om het autoverkeer uit stadscentra te weren, worden stelselmatig te weinig parkeerplaatsen aangelegd bij winkels. De gedachte is dat daarmee de klant gestimuleerd wordt het openbaar vervoer te gebruiken voor het winkelbezoek. Dit is echter een illusie. Het Platform Detailhandel Nederland wil dat de parkeernormen die gemeenten gehanteren, verruimd worden, zodat het mogelijk wordt meer parkeerplaatsen te bouwen als men dat wil.

Bij dit onderzoek is gekeken naar bijna 100 parkeergelegenheden in Nederland. De nadruk ligt op parkeer-
garages in stedelijke centra, dichtbij de belangrijkste concentraties van winkels. De parkeergelegenheden zijn
beoordeeld aan de hand van drie hoofdcriteria: **betalen, veiligheid en bereikbaarheid**. Op basis van elke
vraag is een ranglijst samengesteld.

Bij deze Parkeertest zijn de volgende vragen gebruikt:

1. Wat is de hoogte van de parkeertarieven?
2. Is het mogelijk om met meerdere soorten betaalmiddelen te betalen?
3. Is er voldoende verlichting in de parkeergelegenheid?
4. Is de parkeergelegenheid bemand?
5. Zijn er camera's bij de betaalautomaten en de in- en uitgang?
6. Is het schoon en opgeruimd in de parkeergelegenheid?
7. Zijn er vluchtwegen in de parkeergelegenheid?
8. Zijn er parkeerplekken voor invaliden?
9. Zijn er speciale parkeerplekken voor vrouwen?
10. Is er goede bebording (bij binnenkomst in de stad richting parkeergelegenheid)?
11. Wordt tijdig aangegeven of er nog parkeerplekken beschikbaar zijn?
12. Is sprake van een goede doorstroming naar de parkeergelegenheid? Wat is de gemiddelde reistijd vanaf
de ring van de stad tot aan het centrum?
13. Is sprake van een goede bereikbaarheid van de winkels vanaf de parkeergelegenheid?
14. Heeft de stad Park & Ride (P&R) faciliteiten?
15. Wat betreft straatparkeren: hoe lang duurt het voor een plekje op straat is gevonden? Wat is de hoogte
van de tarieven? Is sprake van een goede bestrating?
16. Zijn er nog bijzonderheden?

Voor Tabel 1 (Betalen) zijn de vragen 1 en 2 gecombineerd. Voor Tabel 2 (Veiligheid) zijn de vragen 3 tot en
met 9 gecombineerd. Tabel 3 (Bereikbaarheid) is gebaseerd op de vragen 10 tot en met 13. De vragen 14 tot
en met 16 staan op zichzelf. Tabel 5 behandelt straatparkeren.

Tot slot zijn de Tabellen 1, 2 en 3 de basis voor Tabel 4 (Totaal). Hiervoor is een optelsom gemaakt van
de plaats van elke parkeergelegenheid in de eerste drie tabellen. De gelegenheid met de laagste score is
vervolgens als eerste in Tabel 4 geïndiceerd. Het veldwerk is uitgevoerd in de 2de helft van 2007.

De onderzoeksresultaten zijn een momentopname. Sommige uitkomsten, waaronder de tarieven, kunnen
inmiddels veranderd zijn.

4 Resultaten deel I: Betalen

4.1 Tarieven

Bij winkelcentrum Leidsenhage in Leidschendam en de woonboulevards in Apeldoorn en Utrecht is het parkeren gratis. Bij Bovenlangs in Zoetermeer zijn de eerste drie uur gratis. Bij het Gelderlandplein in Amsterdam de eerste anderhalf uur. Verder kan in een aantal garages de eerste 15 minuten gratis geparkeerd worden: De Karperton in Alkmaar, de Koestraat in Amersfoort, de Langstraat in Arnhem. Opmerkelijk is dat bij een aantal garages het wel mogelijk is de eerste periodes gratis te kunnen parkeren, maar dat dit nergens staat aangegeven. Bij de overige garages moet vanaf de eerste minuut betaald worden. In driekwart van de garages is de klant direct het tarief voor één uur kwijt (zie Bijlage 1). Bij één uur en één minuut moet voor twee uur betaald worden. Het Platform vindt dit onacceptabel.

Zoetermeer: Eerste drie uur gratis parkeren.

Het Platform heeft zijn hoop gevestigd op de Tweede Kamer. In Spanje heeft de onwil van parkeergarage exploitanten namelijk geleid tot nationale wetgeving. Garage-exploitanten zijn door de overheid verplicht hun betaal-systemen zo aan te passen dat betalen per minuut mogelijk wordt. Het Platform Detailhandel Nederland wil dat deze regelgeving ook in Nederland van kracht wordt.

De duurste parkeergelegenheden liggen in de vier grote steden: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht. Een aantal kleinere steden zoals Apeldoorn, Den Bosch, Kerkrade, Leiden en Nijmegen volgen direct hierna. Hier gelden uurtarieven van meer dan € 2,00. Amsterdam steekt in negatieve zin af met tarieven boven de € 3,50.

Parkeergarage Vlissingen:
Van 1 euro per dag naar 4,40.

Parkeergarage De Kolk:
De duurste garage van Nederland!

Er zijn garages waar de tarieven gelijk zijn gebleven maar **nog meer garages hebben hun tarieven wederom verhoogd!** Wat opvalt is dat het hier om flinke prijsstijgingen gaat van meer dan 10%. Negatieve uitschieters zijn hier **Rotterdam Alexandrium (+62%)**, en **Villa Arena in Amsterdam (+ 25%)**. Het Platform is van mening dat bij hogere prijsstijgingen dan de inflatie het parkeren als melkkoe wordt gebruikt. Zeker als men in ogenschouw neemt dat de inflatie 1% bedroeg.

Bij parkeergelegenheden die ook in 2006 zijn onderzocht, staat in Tabel 1 tussen haakjes of de tarieven zijn veranderd.

4.2 Soorten betaalmiddelen

Het moet de consument zo eenvoudig mogelijk worden gemaakt als het aankomt op betalen. Het Platform Detailhandel Nederland vindt dat in elke garage met alle mogelijke betaalmiddelen moet kunnen worden betaald. Contant geld, pinpas en eventueel creditcard horen overal geaccepteerd te worden. Dit is echter in geen enkele garage het geval.

In alle onderzochte parkeergelegenheden kan betaald worden met muntgeld. In 8 van de onderzochte garages kan **niet worden betaald met biljetten**. Zeer opvallend is dat in steeds minder garages met de pinpas betaald kan worden, in de test van 2007 zijn er nog maar 6 garages waar gebruik kan worden gemaakt van de pinpas. Bij 3 garages kan niet betaald worden met chipknip. De creditcard wordt vaker geaccepteerd: in ruim de helft van de parkeergelegenheden. In geen van de garages was het mogelijk om met de mobiele telefoon te betalen. Sommige garage-exploitanten bieden wel speciale kaarten aan waarmee in garages van dat specifieke bedrijf kan worden geparkeerd. Met betrekking tot betaalmiddelen is Kerkrade het slechtste voorbeeld; er kan alleen met muntgeld worden betaald.

Op het gebied van betalen komt het Platform Detailhandel Nederland tot de volgende ranglijst (voor achtergrondinformatie, zie Bijlage 1):

Tabel 1: Betalen (per uur)

Tussen haakjes de procentuele stijging t.o.v. de Nationale Parkeertest 2006

<i>Parkeergelegenheden</i>	<i>Tarief per uur</i>	<i>Prijs-ontwikkeling</i>	<i>Parkeergelegenheden</i>	<i>Tarief per uur</i>	<i>Prijs-ontwikkeling</i>
1 Leidschendam, Leidsehage	gratis	Gelijk	30 Zaandam, Rozenhof	€ 1,60	
2 Utrecht, Woonboulevard	gratis	nvt	31 Delft, Zuidpoort	€ 1,60	Gelijk
3 Apeldoorn, Woonboulevard	gratis	nvt	32 Apeldoorn, Marktplein	€ 1,70	Gelijk
4 Sneek, Normandieplein	€ 0,60	nvt	33 Enschede, Van Heek Garage	€ 1,80	Gelijk
5 Dordrecht, Veemarkt	€ 0,80	nvt	34 Breda, Houtmarkt	€ 1,80	Gelijk
6 Zutphen, IJsselpaviljoen	€ 0,80	Gelijk	35 Arnhem, Langstraat	€ 1,80	nvt
7 Veenendaal, Scheepjeshof	€ 0,80	Gelijk	36 Amstelveen, Stadsplein	€ 1,82	+ 0,10 (5,8%)
8 Lelystad, Zilverparkgarage	€ 0,85	Gelijk	37 Eindhoven, Heuvelgalerij	€ 1,82	Gelijk
9 Vlissingen, Scheldeplein	€ 1-	Gelijk	38 Doetinchem, Catherinagarage	€ 1,90	nvt
10 Middelburg, Geere	€ 1-	nvt	39 Maastricht, Vrijthof	€ 1,90	+ 0,14 (7,9%)
11 Amsterdam, Gelderlandplein	€ 1-	Gelijk	40 Amsterdam, Villa Arena	€ 2-	+ 0,50 (33%)
12 Helmond, City Parkeerg.	€ 1-	nvt	41 Apeldoorn, Oranjerie	€ 2-	nvt
13 Leiden, Breestraat	€ 1-	Gelijk	42 Den Bosch, Sint Josephst.	€ 2-	+ 0,16 (8,6%)
14 Spijkenisse, cityplaza	€ 1,12	+ 0,12 (12%)	43 Den Haag, Megastores	€ 2-	Gelijk
15 Assen, Torenlaan	€ 1,15	nvt	44 Leeuwarden, Zaailand	2,-	+ 0,34 (20,4%)
16 Hoogeveen, Reviusplein	€ 1,20	nvt	45 Leiden, Garenmarkt	€ 2-	nvt
17 Alkmaar, Karpeton	€ 1,30	Gelijk	46 Kerkrade, D'r Pool	€ 2-	nvt
18 Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.	€ 1,30	Gelijk	47 Zwolle, Maagjesbolwerk	€ 2-	Gelijk
19 Roermond, Oranjerie	€ 1,30	+ 0,10 (8,3%)	48 Den Haag, Plein	€ 2,20	Gelijk
20 R'dam, Alex III	€ 1,30	+ 0,80 (160%)	49 R'dam, Aert v Nesstraat	€ 2,20	Gelijk
21 Almere, Krakelinggarage	€ 1,36	Gelijk	50 Utrecht, La Vie	€ 2,20	+ 0,20 (10%)
22 Hilversum, Hilvertshof	€ 1,40	+ 0,10 (7,6%)	51 Nijmegen, Molenpoortdak	€ 2,20	nvt
23 Hengelo, Hengelo Centre	€ 1,43	+ 0,13 (10%)	52 Utrecht, Stationsstraat	€ 2,40	+ 0,20 (9%)
24 Haarlem, De Kamp	€ 1,50	Gelijk	53 R'dam, Beursplein	€ 2,50	Gelijk
25 Deventer, Noordenbergpoort	€ 1,50	+ 0,10 (7,1%)	54 Den Haag, Grote Markt	€ 2,60	+ 0,20 (8,3%)
26 Zoetermeer, Bovenlangs	€ 1,50	Gelijk	55 Amsterdam, Dam/Bijenkorf	€ 3,40	+ 0,40 (13,3%)
27 Vlaardingen, Parking Centrum	€ 1,50	Gelijk	56 Amsterdam, Stadhuis Muziektheater	€ 3,40	+ 0,20 (6,25%)
28 Groningen, Pathe	€ 1,60	- 0,15 (8,5%)	57 Amsterdam, De Kolk	€ 4-	+ 0,20 (5,2%)
29 Tilburg, Koningsplein	€ 1,60	+ 0,20 (124,2%)			

* nvt zijn nieuw onderzochte garages.

5.1 Verlichting

Een ruime meerderheid van de parkeergelegenheden is goed verlicht (zie Bijlage 2). Hier zijn geen donkere hoeken te vinden en de plekken waar betaald moet worden zijn voldoende verlicht. Een paar parkeergelegenheden springen er negatief uit: de Dam en Gelderlandplein in Amsterdam, de Torenlaan in Assen, de Megastores in Den Haag en de Rozenhof in Zaandam. Waar vorig jaar de Orlando Passage in Kerkrade slecht scoorde is nu d'r Pool in Kerkrade ook maar matig verlicht. De matige verlichting van deze garages is slecht voor het veiligheidsgevoel.

Parkeergarage De Kolk: Hoe donker kan het zijn?

Parkeergarage Almere: Goede verlichting.

5.2 Bemanning

Wanneer komt er hulp bij calamiteiten? Worden de camera-beelden live gevolgd? Het Platform vindt dat bemande parkeergelegenheden de veiligheid bevorderen. Bij de helft van de onderzochte parkeergelegenheden is het slecht gesteld met de bemanning. Hier zit niemand bij de in- of uitgang, het personeel heeft geen zicht op de betaalautomaten, er is geen kantoortje in de garage te vinden of er staat niet aangegeven waar het kantoor zich bevindt. Gezien de forse tarieven is dit onbegrijpelijk.

Parkeergarage Vlaardingen cameratoezicht

5.3 Cameratoezicht

In bijna alle parkeergelegenheden is er camera-toezicht. Hier hangen zichtbaar camera's bij de in- en uitgang, bij de betaalautomaten en op andere plekken in de parkeergelegenheid. Bij 6 garages troffen we geen camerabewaking aan. De afwezigheid van camera's of het niet zichtbaar aanwezig zijn ervan, zorgt voor een minder veilig gevoel.

5.4 Schoon

85% van de parkeergarages verdient het predikaat schoon; er ligt nauwelijks zwerfvuil, het ruikt er fris en staan voldoende prullenbakken. De parkeergarage bij de Dam in Amsterdam valt uit de toon door de aanwezigheid van zwerfvuil, een tekort aan prullenbakken en urinestank. Deze parkeergelegenheid wil men zo snel mogelijk weer verlaten. In meer garages zijn er onvoldoende prullenbakken. Dat leidt tot zwerfafval.

Als men vervolgens niet frequent schoonmaakt laat dat een zeer onprettige indruk achter. Het Platform Detailhandel Nederland doet dan ook een oproep om frequenter het zwerfafval op te ruimen.

Te weinig vuilnisbakken en urine in het trappenhuis

5.5 Vluchtwegen

Ongeveer 95% van de onderzochte parkeergelegenheden heeft voldoende en duidelijk aangegeven vluchtwegen. Bovenlangs in Zoetermeer kan bijvoorbeeld op vier manieren ontvlucht worden. Bovendien staan de vluchtwegen duidelijk aangegeven met pijlen op bordjes. Waar sprake is van open parkeerterreinen, zijn de vluchtwegen sowieso in orde. Toch zijn er nog parkeergelegenheden in Nederland, waar niet direct duidelijk is, hoe deze zijn te verlaten bij calamiteiten. De garages die in de voorgaande test op dit vlak nog slecht scoorde hebben dit ter harte genomen. Dit jaar zijn de vluchtwegen goed aangegeven. Het Platform adviseert garages die de vluchtwegen niet goed hebben aangegeven, dit snel te veranderen.

5.6 Invalidenplekken

Er zijn nog steeds parkeergelegenheden die slecht scoren als het om parkeerplaatsen voor invaliden gaat. Parkeerplekken voor invaliden zijn goed aangegeven en gesitueerd vlakbij de betaalautomaten, uitgang of lift. De overgrote meerderheid van de parkeergelegenheden heeft de zaken op dit gebied goed geregeld. Maar de Breestraat in Leiden is bijvoorbeeld een negatieve uitschieter; er zijn in het geheel geen invalideplekken.

5.7 Vrouwenplekken

Geen van de onderzochte parkeergelegenheden kent speciale parkeerplekken voor vrouwen. Vooral in buurland Duitsland is vaak een aantal parkeerplekken gereserveerd voor vrouwelijke bestuurders. Dit zijn goed verlichte plekken, gesitueerd vlakbij de uitgang, de portier/het kantoor en de betaalautomaten. Navraag heeft geleerd dat er in sommige garages wel vrouwenparkeerplekken zijn geweest. Het Platform Detailhandel Nederland begrijpt niet dat dit is teruggedraaid.

Op het gebied van veiligheid komt het Platform Detailhandel Nederland – op basis van de zeven hiervoor besproken criteria – tot de volgende ranglijst (voor achtergrondinformatie, zie bijlage 2). Op nummer 1 staan de veiligste parkeergelegenheden en op nummer 57 de parkeergelegenheid die het minst uit deze test kwam:

Tabel 2: Veiligheid

1	Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.	30	Nijmegen, Molenpoortdak
2	Alkmaar, Karpeton	31	Arnhem, Langstraat
3	Tilburg, Koningsplein	32	Vlissingen, Scheldeplein
4	Haarlem, De Kamp	33	Breda, Houtmarkt
5	Delft, Zuidpoort	34	Apeldoorn, Marktplein
6	Apeldoorn, Oranjerie	35	Den Bosch, Sint Josephst.
7	Den Haag, Grote Markt	36	Leiden, Garenmarkt
8	Eindhoven, Heuvelgalerij	37	Amsterdam, De Kolk
9	Leiden, Breestraat	38	Middelburg, Geere
10	Groningen, Pathe	39	R'dam, Aert v Nesstraat
11	Almere, Krakelinggarage	40	Den Haag, Megastores
12	Helmond, City Parkeerg.	41	Spijkensisse, cityplaza
13	Enschede, Van Heek Garage	42	Vlaardingen, Parking Centrum
14	Hengelo, Hengelo Centre	43	Apeldoorn, Woonboulevard
15	Amsterdam, Villa Arena	44	Zutphen, IJsselpaviljoen
16	Hilversum, Hilvertshof	45	Deventer, Noordenbergpoort
17	Utrecht, Stationsstraat	46	Zaandam, Rozenhof
18	R'dam, Beursplein	47	Dordrecht, Veemarkt
19	Lelystad, Zilverparkgarage	48	Leidschendam, Leidsehage
20	Amsterdam, Stadhuis Muziektheater	49	Kerkrade, D'r Pool
21	Maastricht, Vrijthof	50	Doetinchem, Catherinagarage
22	Roermond, Oranjerie	51	Leeuwarden, Zaailand
23	Utrecht, La Vie	52	Assen, Torenlaan
24	R'dam, Alex III	53	Sneek, Normandieplein
25	Zwolle, Maagjesbolwerk	54	Zoetermeer, Bovenlangs
26	Amstelveen, Stadsplein	55	Utrecht, Woonboulevard
27	Den Haag, Plein	56	Hoogeveen, Reviusplein
28	Veenendaal, Scheepjeshof	57	Amsterdam, Dam
29	Amsterdam, Gelderlandplein		

6.1 Bebording

Bij de helft van de onderzochte parkeergelegenheden kan de bebording beter. Na binnenkomst in de stad moet duidelijk aangegeven worden hoe de consument bij de parkeergelegenheid in of vlakbij het winkelgebied kan komen. Bijna alle steden hebben inmiddels een parkeerverwijzingssysteem. Maar een verwijzingssysteem gaat verder dan alleen wat borden over waar een garage is. Bij de helft van de parkeergelegenheden is dit duidelijk aangegeven. Bij 9 onderzochte parkeergarages is het echter ronduit onduidelijk (voor meer informatie over de scores op het gebied van bereikbaarheid, zie Bijlage 3).

6.2 Vrije parkeerplekken

Op het gebied van het tijdig aangeven van het aantal beschikbare parkeerplekken, valt net als bij de vorige test nog veel te verbeteren. Idealiter wordt tijdig aangegeven dat er nog plek is bij een parkeergelegenheid en ook hoeveel parkeerplekken er nog zijn. Zo kan de consument de afweging maken naar welke parkeerplek men gaat. Dit bespaart tijd, voorkomt nodeloos rondrijden en is dus beter voor het milieu en het winkelklimaat. Een bord met daarop slechts vol/vrij is onvoldoende! Slechts bij kwart van de parkeergelegenheden is dit naar behoren geregeld. Bij de overige garages bleek soms helemaal niets vermeld te worden of werd de informatie niet tijdig gegeven.

6.3 Doorstroming

Bij 14 van de onderzochte parkeergelegenheden kost het een kwartier of langer om vanaf het einde van de snelweg op de plaats van bestemming te komen. Hiervan liggen er twee in Amsterdam, twee in Rotterdam en twee in Tilburg. Bij de laatste heeft het wellicht verband met werkzaamheden in de stad op het moment van testen. Maar ook in Arnhem, Apeldoorn, Breda, Deventer, Helmond, Kerkrade en Leeuwarden kost het veel tijd om een parkeerplek te vinden. Het Zaailand in Leeuwarden spande dit jaar de kroon met 30 minuten. Dit kwam vooral door de werkzaamheden en de vele verkeerslichten. Amstelveen, Villa Arena in Amsterdam, de Woonboulevard in Apeldoorn en Utrecht, Enschede, Hengelo, Nijmegen, Sneek en Veenendaal sprongen er positief uit. Vanaf de snelweg is binnen 5 minuten de auto geparkeerd. Het Platform Detailhandel Nederland vindt dat mensen vanaf de snelweg binnen 10 minuten een parkeerplek bij het winkelgebied moeten kunnen vinden. Iets minder dan de helft van de onderzochte parkeergelegenheden voldoet dit jaar aan dat criterium.

6.4 Bereikbaarheid winkels vanaf de parkeerplek

Zoals gezegd: no parking, no bussiness. Maar het omgekeerde geldt ook: no bussiness, no parking. Het wekt daarom geen verbazing dat de bereikbaarheid van de winkels vanaf de parkeerplek bij bijna alle parkeergelegenheden goed is te noemen. Soms hoeft de consument niet eens naar buiten om bij de winkels te komen, zoals in de Grote Markt-garage in Den Haag. Een speciale vermelding verdient de Zuidpoort in Delft. Vanaf de parkeerplek wordt met bordjes aangegeven hoe men bij het centrum komt. In het centrum staat eveneens de richting naar de garage aangegeven, zodat de auto snel kan worden teruggevonden. Daarnaast is op internet een uitstekende verwijzing voor de garage te vinden.

Op het gebied van bereikbaarheid komt het Platform Detailhandel Nederland op basis van de hierboven benoemde criteria tot de volgende ranglijst. Op nummer 1 staat de parkeergelegenheid die het best bereikbaar is en op nummer 57 de slechtst bereikbare parkeergelegenheid:

Tabel 3: Bereikbaarheid

1	Arnhem, Langstraat	30	Alkmaar, Karpeton
2	Delft, Zuidpoort	31	Den Bosch, Sint Josephst.
3	Enschede, Van Heek Garage	32	Hilversum, Hilvertshof
4	Apeldoorn, Oranjerie	33	Eindhoven, Heuvelgalerij
5	Amstelveen, Stadsplein	34	Den Haag, Grote Markt
6	R'dam, Alex III	35	Dordrecht, Veemarkt
7	Amsterdam, Villa Arena	36	Groningen, Pathe
8	Zwolle, Maagjesbolwerk	37	Haarlem, De Kamp
9	Den Haag, Megastores	38	Leidschendam, Leidsehage
10	Roermond, Oranjerie	39	Hoogeveen, Reviusplein
11	Veenendaal, Scheepjeshof	40	Maastricht, Vrijthof
12	Den Haag, Plein	41	Nijmegen, Molenpoortdak
13	R'dam, Aert v Nesstraat	42	Spijkenisse, cityplaza
14	R'dam, Beursplein	43	Utrecht, Woonboulevard
15	Breda, Houtmarkt	44	Vlissingen, Scheldeplein
16	Utrecht, La Vie	45	Zoetermeer, Bovenlangs
17	Utrecht, Stationsstraat	46	Helmond, City Parkeerg.
18	Zaandam, Rozenhof	47	Apeldoorn, Woonboulevard
19	Almere, Krakelinggarage	48	Leiden, Breestraat
20	Leeuwarden, Zaailand	49	Sneek, Normandieplein
21	Deventer, Noordenbergpoort	50	Lelystad, Zilverparkgarage
22	Amsterdam, De Kolk	51	Amsterdam, Dam/Bijenkorf
23	Zutphen, IJsselpaviljoen	52	Amsterdam, Gelderlandplein
24	Amsterdam, Stadhuis Muziektheater	53	Tilburg, Koningsplein
25	Hengelo, Hengelo Centre	54	Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.
26	Apeldoorn, Marktpllein	55	Leiden, Garenmarkt
27	Vlaardingen, Parking Centrum	56	Doetinchem, Catherinagarage
28	Assen, Torenlaan	57	Kerkrade, D'r Pool
29	Middelburg, Geere		

Tabel 4: Totaaltabel

1	Delft, Zuidpoort	30	Dordrecht, Veemarkt
2	Veenendaal, Scheepjeshof	31	Den Haag, Plein
3	Alkmaar, Karpeton	32	Utrecht, La Vie
4	Enschede, Van Heek Garage	33	Deventer, Noordenbergpoort
5	R'dam, Alex III	34	Den Haag, Megastores
6	Apeldoorn, Oranjerie	35	Apeldoorn, Marktplein
7	Roermond, Oranjerie	36	Amsterdam, Gelderlandplein
8	Almere, Krakelinggarage	37	Apeldoorn, Woonboulevard
9	Amsterdam, Villa Arena	38	Zaandam, Rozenhof
10	Hengelo, Hengelo Centre	39	Den Haag, Grote Markt
11	Haarlem, De Kamp	40	Assen, Torenlaan
12	Arnhem, Langstraat	41	Vlaardingen, Parking Centrum
13	Amstelveen, Stadsplein	42	Spijkenisse, cityplaza
14	Helmond, City Parkeerg.	43	Utrecht, Woonboulevard
15	Leiden, Breestraat	44	Maastricht, Vrijthof
16	Hilversum, Hilvertshof	45	Amsterdam, Stadhuis Muziektheater
17	Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.	46	R'dam, Aert v Nesstraat
18	Zutphen, IJsselpaviljoen	47	Sneek, Normandieplein
19	Groningen, Pathe	48	Den Bosch, Sint Josephst.
20	Lelystad, Zilverparkgarage	49	Hoogeveen, Reviusplein
21	Middelburg, Geere	50	Leeuwarden, Zaailand
22	Eindhoven, Heuvelgalerij	51	Amsterdam, De Kolk
23	Zwolle, Maagjesbolwerk	52	Nijmegen, Molenpoortdak
24	Breda, Houtmarkt	53	Zoetermeer, Bovenlangs
25	Tilburg, Koningsplein	54	Leiden, Garenmarkt
26	Vlissingen, Scheldeplein	55	Doetinchem, Catherinagarage
27	R'dam, Beursplein	56	Kerkrade, D'r Pool
28	Utrecht, Stationsstraat	57	Amsterdam, Dam/Bijenkorf
29	Leidschendam, Leidsehage		

Tabel 5: Straatparkeren, tarieven per uur

<i>Parkeergelegenheden</i>	<i>Tarief per uur</i>	<i>Prijs-ontwikkeling</i>	<i>Parkeergelegenheden</i>	<i>Tarief per uur</i>	<i>Prijs-ontwikkeling</i>
1 Leidschendam, Leidsehage	gratis	Gelijk	22 Middelburg	€ 1,80	+ 0,45 (33%)
1 Leidschendam	blauwe zone	Gelijk	23 Groningen	€ 1,80	+ 0,20 (12,5%)
2 Vlissingen	€ 0,50 max 30m	nvt	24 Eindhoven	€ 1,90 max 2 uur	Gelijk
3 Lelystad	€ 0,85	Gelijk	25 Doetinchem	€ 1,90	+ 0,80 (100%)
4 Assen	€ 0,86	+ 0,26 (43%)	26 Arnhem	€ 1,90	+ 0,10 (5,5%)
5 Sneek	€ 1,-	Gelijk	27 Alkmaar	€ 1,90	Gelijk
6 Veenendaal	€ 1,-	+ 0,20 (25%)	28 Leiden	€ 2,-	Gelijk
7 Dordrecht	€ 1,- max uur	Gelijk	29 Enschede	€ 2,-	+ 1,05 (110%)
8 Zoetermeer	€ 1,10	+ 0,10 (10%)	30 Vlaardingen	€ 2,-	+ 0,20 (11,1%)
9 Zutphen	€ 1,10	+ 0,10 (10%)	31 Zwolle	€ 2,- max 2 uur	+ 0,70 (53,8%)
10 Roermond	€ 1,20	Gelijk	32 Tilburg	€ 2,10	+ 0,10 (5%)
11 Leeuwarden	€ 1,20	Gelijk	33 Apeldoorn	€ 2,18	Gelijk
12 Helmond	€ 1,20	+ 0,20 (20%)	34 Maastricht	€ 2,20	Gelijk
13 Hoogeveen	€ 1,20	+ 0,15 (14,3%)	35 Delft	€ 2,20	+ 0,50 (29,4%)
14 Kerkrade	€ 1,20	Gelijk	36 Nijmegen	€ 2,20	+ 1,05 (91,3%)
15 Hengelo	€ 1,40	+ 0,10 (7,7 %)	37 Haarlem	€ 2,30	Gelijk
16 Den Bosch	€ 1,50	+ 0,25 (20%)	38 Den Haag	€ 2,40	Gelijk
17 Zaandam	€ 1,60	Gelijk	39 R'dam	€ 2,50	+ 1,25 (100%)
18 Deventer	€ 1,70	Gelijk	40 Hilversum	€ 2,80	+ 0,40 (16,6%)
19 Amstelveen	€ 1,70	+ 1,70 (100%)	41 Utrecht	€ 3,85	+ 1,15 (42,6%)
20 Breda	€ 1,80	Gelijk	42 Spijkenisse	€ 4,40	+ 3,40 (340%)
21 Almere	€ 1,80	Gelijk	43 Amsterdam	€ 4,60	+ 0,20 (4,5%)

* nvt zijn nieuw onderzochte garages.

9.1 Park & Ride

In de Nationale Parkeertest 2008 is weer gekeken naar de aanwezigheid van Park & Ride (P&R) voorzieningen. Deze voorzieningen zijn gesitueerd aan de rand van de stad. Vaak kan hier gratis of tegen gereduceerd tarief geparkeerd worden en kan ook gratis of tegen een laag tarief met het openbaar vervoer naar de binnenstad gereisd worden.

In bijna 40% van de onderzochte gemeenten is minstens één P&R-voorziening aanwezig. In Bijlage 4 zijn alle resultaten op een rij gezet. In de voorgaande test werden de P&R voorzieningen vooral aan de randen van de grote gemeenten gevonden. Inmiddels hebben ook kleinere steden het nut ontdekt van parkeerterreinen. Gemeenten experimenteren ook met gratis vervoer tussen het P&R en de winkelgebieden. Het Platform Detailhandel Nederland juicht deze ontwikkeling toe en is voorstander van deze voorzieningen, zolang het niet ten koste gaat van de parkeervoorzieningen in de binnenstad. De autoconsument moet de binnenstad in kunnen blijven komen!

10 Aanbevelingen

1. Betaal voor de feitelijke parkeertijd.

Consumenten horen alleen te betalen voor de feitelijke parkeertijd. Het Platform Detailhandel Nederland constateert dat er nog te veel parkeergelegenheden zijn die tijdseenheden van één uur gebruiken. Het Platform vindt het onacceptabel dat wanneer iemand één uur en één minuut parkeert, er voor twee uur betaald dient te worden. Consumenten betalen nu gemiddeld 20% teveel.

Sinds het Platform Detailhandel Nederland in 2005 is begonnen met de parkeertest is er geen enkele garage in Nederland waar het mogelijk is geworden om te betalen voor de daadwerkelijk geparkeerde tijd. Het Platform Detailhandel Nederland blijft dit aan de kaak stellen bij gemeenten, garage-exploitanten, de ministeries van Verkeer & Waterstaat en Binnenlandse Zaken en de Tweede Kamer. In Spanje heeft de wetgever niet willen wachten tot de markt zelf in actie komt. Technisch is het mogelijk. Het is een kwestie van willen!

2. Verlaag of bevries van de parkeertarieven.

Er moet een einde komen aan de jaarlijkse gewoonte om de tarieven te verhogen. Het Platform Detailhandel Nederland vindt de parkeertarieven in veel Nederlandse gemeenten buiten proportie. Parkeren wordt door gemeenten en parkeerbedrijven gezien als melkkoe. Volgens het CBS hebben gemeenten in 2006 130 miljoen euro netto overgehouden aan de parkeeropbrengsten.

Het Platform pleit ervoor dat de tarieven worden verlaagd of op zijn minst bevroren. En als de prijzen stijgen dan zeker niet met een hoger percentage dan de inflatie.

3. Investeer opbrengsten in bereikbaarheid.

Parkeeropbrengsten moeten worden geïnvesteerd in de bereikbaarheid, en het moet transparant zijn waar de parkeeropbrengsten voor gebruikt worden. Nu zijn de inkomsten vaak niet terug te vinden in bijvoorbeeld extra investeringen van gemeenten in de bereikbaarheid.

4. Maak parkeerbeleid onderdeel detailhandelsbeleid.

Het parkeerbeleid moet een vast onderdeel zijn van het detailhandelsbeleid van gemeenten. De detailhandel moet hierbij vroegtijdig worden betrokken. Gemeenten, beheerders van parkeervoorzieningen en ondernemers dienen hierbij samen te werken.

5. Verruim de parkeernormen.

In het ruimtelijk ordeningsbeleid is te weinig ruimte gereserveerd voor de detailhandel. Dit wrekt zich in de hoeveelheid parkeerplaatsen voor het winkelende publiek. Vanuit het beleidsdoel om het autoverkeer uit stadscentra te weren, worden stelselmatig te weinig parkeerplaatsen aangelegd bij winkels. Het Platform Detailhandel Nederland wil dat de parkeernormen die door gemeenten worden gehanteerd, worden verruimd. Het moet mogelijk zijn meer parkeerplaatsen te bouwen, als men dat wil.

6. Maak P&R aantrekkelijk.

Het Platform Detailhandel Nederland vindt dat er betaalbare, veilige en bereikbare parkeergelegenheden in de stedelijke centra moeten zijn. Hiernaast is het Platform Detailhandel Nederland voorstander van initiatieven zoals transferia of Park & Ride (P&R) faciliteiten. Transferia, waar voor een luttel bedrag per

dag geparkeerd kan worden en waar van vroeg in de ochtend tot na sluitingstijd consumenten gratis met de bus naar de binnenstad worden gebracht.

7. Stimuleer gratis parkeren.

Het Platform Detailhandel Nederland vindt dat meer parkeergelegenheden een regime moeten hebben, waar gedurende een bepaalde tijd gratis geparkeerd kan worden. Uit onderzoek blijkt dat parkeertarieven een belangrijk motief zijn om juist niet naar een bepaald winkelcentrum te gaan. De tarieven worden door veel mensen belangrijk geacht bij de keuze voor een bepaald winkelgebied. Uit onderzoek blijkt dat 72% van de mensen wel eens naar een ander winkelcentrum gaat, als daar gratis geparkeerd kan worden. Een extra 17% doet hetzelfde als elders goedkoper geparkeerd kan worden. Slechts voor 11% is het feit dat men voor een parkeerplaats moet betalen nooit reden geweest om naar een ander winkelcentrum te gaan, waar gratis of goedkoper geparkeerd kan worden. Betaald parkeren en hoge tarieven jagen dus klanten weg. Steden moeten zich hiervan meer bewust worden.

8. Stimuleer gratis bewaakte fietsenstallingen.

Sommige steden kennen gratis bewaakte fietsenstallingen. Het Platform steunt deze ontwikkelingen en roept meer steden op dit te doen, maar het auto-parkeren bij de winkels moet niet onmogelijk worden gemaakt.

9. Bevorder veiligheid parkeergarages.

Zorg voor een duidelijk zichtbaar en bemand kantoor. Geef duidelijk vluchtroutes aan en gebruik bewakings-camera's als preventiemaatregel om de veiligheid te bevorderen.

10. Bevorder schone parkeergarages.

Het Platform Detailhandel Nederland doet een oproep aan garages om frequenter het zwerfafval op te ruimen. In meer garages werd geconstateerd dat er onvoldoende prullenbakken zijn. Als men vervolgens niet frequent schoonmaakt laat dat een zeer onprettige indruk achter.

11. Richt vrouwenplekken in.

Het Platform Detailhandel Nederland pleit voor speciale parkeerplaatsen voor vrouwen. Geen van de onderzochte parkeergelegenheden kent speciale parkeerplekken voor vrouwen. Dit zijn goed verlichte plekken, gesitueerd vlakbij de uitgang, de portier/het kantoor en de betaalautomaten.

Totaalbeeld parkeertest:

Bijlage 1 Betalen

Bijlage 2 Veiligheid

Bijlage 3 Bereikbaarheid

Bijlage 4 Straatparkeren en P&R

Bijlage 5 Overig

Parkeergelegenheid	Munt	Brief	Pin	Chip	Creditcard	Mobiel	Anders
Alkmaar, Karpeton	j	j	n	j	n	n	nvt
Almere, Krakelinggarage	j	j	n	j	j	n	nvt
Amstelveen, Stadsplein	j	j	n	j	j	n	q-key
Amsterdam, Dam/Bijenkorf	j	j	n	j	j	n	nvt
Amsterdam, De Kolk	j	j	j	j	j	n	nvt
Amsterdam, Stadhuis Muziektheater	j	j	j	j	j	n	nvt
Amsterdam, Villa Arena	j	j	j	j	j	n	nvt
Amsterdam, Gelderlandplein	j	j	n	j	j	n	nvt
Arnhem, Langstraat	j	j	n	j	j	n	nvt
Apeldoorn, Oranjerie	j	j	n	j	n	n	q-key
Apeldoorn, Marktplein	j	j	j	j	n	n	nvt
Apeldoorn, Woonboulevard	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Assen, Torenlaan	j	j	n	j	n	n	nvt
Breda, Houtmarkt	j	j	j	n	n	n	nvt
Delft, Zuidpoort	j	j	n	j	n	n	nvt
Den Bosch, Sint Josephst.	j	j	n	j	n	n	nvt
Den Haag, Grote Markt	j	j	n	j	j	n	q-key
Den Haag, Megastores	j	j	n	j	j	n	nvt
Den Haag, Plein	j	j	n	j	j	n	nvt
Deventer, Noordenbergpoort	j	j	n	j	n	j	nvt
Doetinchem, Catherinagarage	j	n	n	j	n	n	nvt
Dordrecht, Veemarkt	j	j	n	j	n	n	nvt
Eindhoven, Heuvelgalerij	j	j	n	j	n	n	q-key
Enschede, Van Heek Garage	j	j	n	j	n	n	nvt
Groningen, Pathe	j	j	n	j	n	n	nvt
Haarlem, De Kamp	j	j	n	j	j	n	nvt
Helmond, City Parkeerg.	j	j	n	j	n	n	nvt
Hengelo, Hengelo Centre	j	j	n	j	j	n	nvt
Hilversum, Hilvertshof	j	j	n	j	j	n	q-key
Hoogeveen, Reviusplein	j	n	n	j	n	n	nvt
Kerkrade, D'r Pool	j	n	n	n	n	n	nvt
Leeuwarden, Zaailand	j	n	n	j	n	n	nvt
Leiden, Breestraat	j	j	n	j	n	n	nvt
Leiden, Garenmarkt	j	n	n	n	n	n	nvt
Leidschendam, Leidsehage	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Lelystad, Zilverparkgarage	j	j	n	j	j	n	nvt
Maastricht, Vrijthof	j	j	n	j	j	n	nvt
Middelburg, Geere	j	n	n	j	n	n	nvt
Nijmegen, Molenpoortdak	j	j	j	j	j	n	nvt
Roermond, Oranjerie	j	j	n	j	j	n	q-key
R'dam, Alex III	j	j	n	j	j	n	q-key
R'dam, Aert v Nesstraat	j	j	n	j	j	n	nvt
R'dam, Beursplein	j	j	n	j	j	n	q-key
Sneek, Normandieplein	j	n	n	j	n	n	nvt
Spijkenisse, cityplaza	j	j	n	j	n	n	nvt
Tilburg, Koningsplein	j	j	n	j	j	n	nvt
Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.	j	j	n	j	j	n	nvt
Utrecht, La Vie	j	j	n	j	j	n	nvt
Utrecht, Stationsstraat	j	j	n	j	j	n	nvt
Utrecht, Woonboulevard	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Veenendaal, Scheepjeshof	j	j	n	j	n	n	nvt
Vlaardingen, Parking Centrum	j	j	n	j	n	n	nvt
Vlissingen, Scheldeplein	j	j	n	n	j	n	nvt
Zaandam, Rozenhof	j	j	n	j	n	n	q-key & card + NS card
Zoetermeer, Bovenlangs	j	j	n	j	j	n	nvt
Zutphen, IJsselpaviljoen	j	n	n	j	n	n	nvt
Zwolle, Maagjesbolwerk	j	j	n	j	j	n	q-key & card + NS card

Bijlage 2 Totaalbeeld parkeertest: Veiligheid

VEILIGHEID

Parkeergelegenheid	Verlichting	Bemannig	Camera toezicht	Netheid	Vluchtwegen	Invalideplekken	Vrouwenplekken
Alkmaar, Karpeton	goed	j	goed	goed	goed	goed	n
Almere, Krakelinggarage	goed	n	uitstekend	goed	goed	uitstekend	n
Amstelveen, Stadsplein	goed	j	goed	matig	goed	goed	n
Amsterdam, Dam/Bijenkorf	onvoldoende	j	goed	slecht	matig	goed	n
Amsterdam, De Kolk	matig	j	uitstekend	goed	goed	goed	n
Amsterdam, Stadhuis Muziektheater	uitstekend	n	uitstekend	goed	goed	goed	n
Amsterdam, Villa Arena	goed	j	goed	goed	goed	uitstekend	n
Amsterdam, Gelderlandplein	onvoldoende	j	goed	matig	goed	goed	n
Arnhem, Langstraat	uitstekend	j	slecht	goed	goed	goed	n
Apeldoorn, Oranjerie	uitstekend	j	uitstekend	goed	goed	goed	n
Apeldoorn, Marktplein	goed	j	uitstekend	matig	goed	voldoende	n
Apeldoorn, Woonboulevard	goed	n	slecht	goed	nvt	slecht	n
Assen, Torenlaan	matig	n	slecht	goed	uitstekend	uitstekend	n
Breda, Houtmarkt	goed	n	goed	matig	goed	uitstekend	n
Delft, Zuidpoort	uitstekend	n	uitstekend	goed	goed	goed	n
Den Bosch, Sint Josephst.	voldoende	j	matig	goed	uitstekend	goed	n
Den Haag, Grote Markt	goed	n	goed	goed	goed	goed	n
Den Haag, Megastores	matig	n	goed	voldoende	nvt	uitstekend	n
Den Haag, Plein	goed	j	uitstekend	voldoende	goed	matig	n
Deventer, Noordenbergpoort	redelijk	j	slecht	goed	voldoende	voldoende	n
Doetinchem, Catherinagarage	goed	n	slecht	goed	nvt	matig	n
Dordrecht, Veemarkt	matig	n	goed	matig	goed	goed	n
Eindhoven, Heuvelgalerij	goed	j	goed	goed	goed	goed	n
Enschede, Van Heek Garage	goed	n	goed	goed	uitstekend	uitstekend	n
Groningen, Pathe	goed	n	uitstekend	goed	uitstekend	uitstekend	n
Haarlem, De Kamp	goed	j	uitstekend	goed	goed	uitstekend	n
Helmond, City Parkeerg.	goed	j	goed	goed	goed	goed	n
Hengelo, Hengelo Centre	goed	j	goed	goed	goed	uitstekend	n
Hilversum, Hilvertshof	goed	n	goed	goed	goed	uitstekend	n
Hoogeveen, Reviusplein	nvt	n	slecht	matig	nvt	uitstekend	n
Kerkrade, D'r Pool	matig	n	slecht	goed	goed	goed	n
Leeuwarden, Zaailand	voldoende	j	matig	matig	uitstekend	matig	n
Leiden, Breestraat	goed	j	goed	goed	goed	slecht	n
Leiden, Garenmarkt				goed		matig	
Leidschendam, Leidsehage	onvoldoende	n	slecht	matig	nvt	goed	n
Lelystad, Zilverparkgarage	goed	j	uitstekend	goed	goed	goed	n
Maastricht, Vrijthof	goed	j	uitstekend	goed	goed	uitstekend	n
Middelburg, Geere	goed	j	matig	goed	goed	uitstekend	n
Nijmegen, Molenpoortdak	voldoende	j	voldoende	goed	goed	goed	n
Roermond, Oranjerie	goed	j	goed	goed	goed	goed	n
R'dam, Alex III	goed	j niet zichtbaar	goed	goed	goed	uitstekend	n
R'dam, Aert v Nesstraat	uitstekend	j niet zichtbaar	goed	matig	goed	goed	n
R'dam, Beursplein	goed	j niet zichtbaar	goed	voldoende	goed	uitstekend	n
Sneek, Normandieplein	voldoende	n	slecht	goed	uitstekend	uitstekend	n
Spijkenisse, cityplaza	uitstekend	j niet zichtbaar	matig	goed	goed	uitstekend	n
Tilburg, Koningsplein	uitstekend	j	uitstekend	goed	goed	goed	n
Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.	goed	j	uitstekend	goed	uitstekend	uitstekend	n
Utrecht, La Vie	goed	j	goed	goed	uitstekend	uitstekend	n
Utrecht, Stationsstraat	goed	j	goed	goed	goed	uitstekend	n
Utrecht, Woonboulevard	goed	n	slecht	matig	nvt	slecht	n
Veenendaal, Scheepjeshof	voldoende	n	matig	goed	uitstekend	uitstekend	n
Vlaardingen, Parking Centrum	goed	n	goed	uitstekend	goed	goed	n
Viissingen, Scheldeplein	goed	j	slecht	goed	goed	goed	n
Zaandam, Rozenhof	onvoldoende	n	goed	goed	uitstekend	goed	n
Zoetermeer, Bovenlangs	goed	n	goed	slecht	goed	uitstekend	n
Zutphen, IJsselpaviljoen	voldoende	n	slecht	goed	nvt	goed	n
Zwolle, Maagjesbolwerk	goed	j	goed	goed	uitstekend	uitstekend	n

Bijlage 3 Totaalbeeld parkeertest: Bereikbaarheid

BEREIKBAARHEID

Parkeergelegenheid	Bebording	Vrije plekken	Doorstroming	Bereikbaarheid winkels
Alkmaar, Karpeton	matig	goed	11m	goed
Almere, Krakelinggarage	matig	goed	12m	goed
Amstelveen, Stadsplein	matig	voldoende	5m	uitstekend
Amsterdam, Dam/Bijenkorf	voldoende	voldoende	20m	voldoende
Amsterdam, De Kolk	voldoende	goed	22m	goed
Amsterdam, Stadhuis Muziektheater	slecht	goed	11m	goed
Amsterdam, Villa Arena	matig	voldoende	4m	uitstekend
Amsterdam, Gelderlandplein	slecht	matig	7m	uitstekend
Arnhem, Langstraat	uitstekend	goed	15m	goed
Apeldoorn, Oranjerie	uitstekend	goed	13m	uitstekend
Apeldoorn, Marktplein	voldoende	voldoende	15m	voldoende
Apeldoorn, Woonboulevard	slecht	voldoende	5m	voldoende
Assen, Torenlaan	goed	slecht	8m	goed
Breda, Houtmarkt	uitstekend	goed	15m	uitstekend
Delft, Zuidpoort	goed	voldoende	7m	uitstekend
Den Bosch, Sint Josephst.	matig	voldoende	12m	uitstekend
Den Haag, Grote Markt	goed	goed	17m	uitstekend
Den Haag, Megastores	goed	goed	13m	uitstekend
Den Haag, Plein	goed	goed	12m	goed
Deventer, Noordenbergpoort	goed	voldoende	10m	matig
Doetinchem, Catherinagarage	slecht	slecht	12m	matig
Dordrecht, Veemarkt	goed	voldoende	6m	voldoende
Eindhoven, Heuvelgalerij	voldoende	voldoende	12m	voldoende
Enschede, Van Heek Garage	goed	uitstekend	5m	goed
Groningen, Pathe	goed	slecht	10m	goed
Haarlem, De Kamp	goed	goed	10m	voldoende
Helmond, City Parkeerg.	slecht	voldoende	20m	goed
Hengelo, Hengelo Centre	goed	slecht	5m	goed
Hilversum, Hilvertshof	matig	goed	10m	uitstekend
Hoogeveen, Reviusplein	goed	slecht	5m	goed
Kerkrade, D'r Pool	slecht	niet duidelijk	18m	matig
Leeuwarden, Zaailand	goed	matig	30m	goed
Leiden, Breestraat	slecht	niet duidelijk	12m	uitstekend
Leiden, Garenmarkt	slecht	matig	11m	matig
Leidschendam, Leidsehage	slecht	niet duidelijk	6m	uitstekend
Lelystad, Zilverparkgarage	matig	matig	10m	matig
Maastricht, Vrijthof	uitstekend	slecht	15m	uitstekend
Middelburg, Geere	matig	voldoende	12m	goed
Nijmegen, Molenpoortdak	matig	goed	5m	goed
Roermond, Oranjerie	goed	goed	8m	goed
R'dam, Alex III	goed	voldoende	6m	uitstekend
R'dam, Aert v Nesstraat	goed	voldoende	16m	uitstekend
R'dam, Beursplein	goed	voldoende	18m	goed
Sneek, Normandieplein	goed	slecht	5m	matig
Spijkenisse, cityplaza	matig	voldoende	14m	uitstekend
Tilburg, Koningsplein	goed	voldoende	27m	goed
Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.	goed	voldoende	27m	goed
Utrecht, La Vie	goed	uitstekend	10m	goed
Utrecht, Stationsstraat	goed	uitstekend	10m	goed
Utrecht, Woonboulevard	voldoende	slecht	5m	goed
Veenendaal, Scheepjeshof	goed	slecht	5m	goed
Vlaardingenv, Parking Centrum	matig	voldoende	13m	goed
Viissingen, Scheldeplein	matig	voldoende	8m	uitstekend
Zaandam, Rozenhof	goed	goed	14m	uitstekend
Zoetermeer, Bovenlangs	matig	goed	14m	goed
Zutphen, IJsselpaviljoen	matig	matig	12m	goed
Zwolle, Maagjesbolwerk	voldoende	uitstekend	5m	goed

Bijlage 4 Totaalbeeld parkeertest: Straatparkeren en P&R

Straatparkeren en P&R

Parkeergelegenheid	Bereikbaarheid	Tarief per uur	Bestrating	P&R	Tarief per uur	Tarief per dag
Alkmaar	2 minuten	1,90	goed	j	1,50	€ 9,-
Almere	2 minuten	1,80	goed	j	gratis	gratis
Amstelveen	2 minuten	1,70	goed	j	gratis	gratis
Amsterda minuten	4 minuten	4,60	redelijk	j	€ 5,50 / € 9,40	
Arnhem minuten	1 minuut	1,90	goed	j	2,50	2,50
Apeldoorn	1 minuut	2,18	goed	n	nvt	nvt
Assen	2 minuten	0,86	goed	j	gratis	gratis
Breda	0 minuten	1,80	goed	j	1,50	€ 9,-
Delft	4 minuten	2,20	goed	j	1,60	€ 9,-
Den Bosch	3 minuten	1,50	goed	j	1,60	9,60
Den Haag	1 minuut	2,40	redelijk	j	gratis	gratis
Deventer	2 minuten	1,70	goed	j	gratis	gratis
Doetinche minuten	1 minuut	1,90	goed	j	0,50	max. 3 uur
Dordrecht	1 minuut	€ 1,- max uur	goed	j	1,50	€ 9,-
Eindhoven	10 minuten	€ 1,90 max 2 uur	redelijk	n	nvt	nvt
Enschede	2 minuten	€ 2,-	redelijk	j	gratis	gratis
Groningen	3 minuten	1,80	goed	j	gratis	gratis
Haarle minuten	5 minuten	2,30	goed	n	nvt	nvt
Helmond	1 minuut	1,20	goed	n	nvt	nvt
Hengelo	1 minuut	1,40	goed	j	0,80	4,50
Hilversu minuten	1 minuut	2,80	goed	n	nvt	nvt
Hoogeveen	2 minuten	1,20	goed	n	nvt	nvt
Kerkrade	5 minuten	1,20	goed	n	nvt	nvt
Leiden	1 minuut	€ 2,-	goed	j	gratis	gratis
Leidschenda minuten	3 minuten	blauwe zone	redelijk	j	gratis	gratis
Lelystad	2 minuten	0,85	redelijk	n	nvt	nvt
Leeuwarden	2 minuten	1,20	goed	j	€ 1,-	€ 1,-
Maastricht	3 minuten	2,20	goed	j	€ 5,-	€ 5,-
Middelburg	1 minuut	1,80	goed	j	€ 1,-	€ 9,-
Nijmegen	1 minuut	2,20	goed	j	gratis	gratis
Roermond	1 minuut	1,20	goed	n	nvt	nvt
R'da minuten	3 minuten	2,50	goed	j	gratis	gratis
Sneek	5 minuten	€ 1,-	goed	n	nvt	nvt
Spijkenisse	0 minuten	4,40	goed	n	nvt	nvt
Tilburg	3 minuten	2,10	goed	n	nvt	nvt
Utrecht	3 minuten	3,85	redelijk	j	€ 2,-	€ 8,-
Veenendaal	3 minuten	€ 1,-	goed	n	nvt	nvt
Vlaardingen	3 minuten	€ 2,-	goed	n	nvt	nvt
Vlissingen	1 minuut	€ 0,50 max 30 min.	goed	n	nvt	nvt
Zaanda minuten	2 minuten	1,60	goed	j	€ 9,-	€ 9,-
Zoetermeer	0 minuten	1,10	goed	j	gratis	gratis
Zutphen	1 minuut	1,10	goed	n	nvt	nvt
Zwolle	2 minuten	€ 2,- max 2 uur	goed	n	nvt	nvt

Bijlage 5 Totaalbeeld parkeertest: Overig

Overig

Parkeergelegenheid	Bijzonderheden
Alkmaar, Karpeton	Leuke Alkmaarse beschilderingen. Fijne garage
Almere, Krakelinggarage	Mooie nieuwe garage, oogt ruim en binnendoorgang naar winkels
Amstelveen, Stadsplein	Mooie garage, genoeg verlichting met veel uitgangen
Amsterdam, Dam/Bijenkorf	Stinkgarage, aan de donkere kant en muf
Amsterdam, De Kolk	Bewaking was oplettend, maar vriendelijk
Amsterdam, Stadhuis Muziektheater	Er is een WC!, en er is muziek en een frisdrankautomaat. Goed verlicht en netjes
Amsterdam, Villa Arena	Muziek in de garage
Amsterdam, Gelderlandplein	de garage is vrij donker. Laag plafond met risico hoofd te stoten. Schuimrubber om de palen
Arnhem, Langstraat	
Apeldoorn, Oranjerie	
Apeldoorn, Marktplein	
Apeldoorn, Woonboulevard	Aan het eind van de parkeerplaats worden woningen gebouwd
Assen, Torenlaan	Personeningang wat verborgen, een nette locatie. Opvallend is geen camera's of personeel
Breda, Houtmarkt	
Delft, Zuidpoort	Goed verlicht, goede verwijzing in garage, uitstekende verwijzing via internet
Den Bosch, Sint Josephst.	
Den Haag, Grote Markt	Ondergrondse garage op twee niveaus met schuine parkeervakken. Rotondes aangebracht
Den Haag, Megastores	Mooi uitzicht op stad vanaf dak. Erg steile ingang
Den Haag, Plein	Middenmootgarage, zou wat lichter van opzet kunnen zijn
Deventer, Noordenbergpoort	
Doetinchem, Catherinagarage	Mooie ondergrondse garage, handig in het gebruik door rechte weg en rotondes
Dordrecht, Veemarkt	Plassen water in garage
Eindhoven, Heuvelgalerij	Duurder dan gemiddeld, maar goed opgeruimd, goed verlicht en net
Enschede, Van Heek Garage	Mooie garage met goede verlichting. Bewaker rijdt rond op een scooter
Groningen, Pathe	Ingang garage moeilijk te vinden, uiteindelijk naast nooduitgang bioscoop gevonden
Haarlem, De Kamp	
Helmond, City Parkeerg.	
Hengelo, Hengelo Centre	
Hilversum, Hilvertshof	
Hoogeveen, Reviusplein	
Kerkrade, D'r Pool	
Leeuwarden, Zaailand	Ouderwets en wat donker, wel erg goedkoop voor zeer centrale locatie
Leiden, Breestraat	Geen invalide plekken!
Leiden, Garenmarkt	Week, maand en jaarkaarten en goede verlichting
Leidschendam, Leidsehage	Garage is gratis maar fietsstalling is betaald?
Lelystad, Zilverparkgarage	
Maastricht, Vrijthof	
Middelburg, Geere	
Nijmegen, Molenpoortdak	
Roermond, Oranjerie	
R'dam, Alex III	
R'dam, Aert v Nesstraat	
R'dam, Beursplein	
Sneek, Normandieplein	Erg donker, geen mooie locatie. Erg vol, niet kunnen parkeren
Spijkenisse, cityplaza	
Tilburg, Koningsplein	
Tilburg, Louis Bouwmeesterpl.	
Utrecht, La Vie	Geen enkel deel van het rij-oppervlak van deze garage is gewoon "vlak"
Utrecht, Stationsstraat	Goede garage voor Utrecht centrum
Utrecht, Woonboulevard	Niet echt een parkeerlocatie, Ikea heeft wel veel plaatsen
Veenendaal, Scheepjeshof	Donker en luidruchtig (ventilatie), donkere hoeken met "anti-junk" verlichting
Vlaardingingen, Parking Centrum	Opvallend net en schoon
Viissingen, Scheldeplein	
Zaandam, Rozenhof	Garage is vaag: niet duidelijk aangegeven wat de prijzen zijn, of waar bewaking zit
Zoetermeer, Bovenlangs	Er stond een bordje voor de deur: 24h open, maar de hekken waren dicht
Zutphen, IJsselpaviljoen	
Zwolle, Maagjesbolwerk	Nieuwe locatie, goed verzorgd maar geverfde vloer zorgde voor piepen/trillen in auto

Colofon

Dit is een publicatie van het
Platform Detailhandel Nederland

Postbus 262
2260 AG Leidschendam

Eindredactie:
Robert Ploeg, secretaris Bereikbaarheid, Platform Detailhandel Nederland

Vormgeving:
Eric Dietz bNO, Leiden

Meer informatie:
Platform Detailhandel Nederland
T: 070 - 320 23 45
F: 070 - 327 87 97
info@platformdetailhandel.nl
www.platformdetailhandel.nl

Deze publicatie is, net als de Nationale Parkeertest 2005, 2006 te downloaden op de website van het Platform Detailhandel Nederland onder 'publicaties'.